

Torah from Around the World

*De Eeuwige zal macht aan zijn volk verlenen,
de Eeuwige zal zijn volk zegenen met vrede.*

Tehilliem 29:11

Sjabbat 23 maart 2024/13 Adar II 5784, Sjabbat Zachor, Wajikra, Wajikra/Leviticus 1:1 - 5:26

Tanach blz. 197 - 205

2de sefer: Dewariem 25:17 - 19

Tanach blz. 400

Haftara: I Sjmoeël/I Samuel 15:2 - 34

Tanach blz. 568 - 570

Vertaler: Channa Kistemaker

Commentaar: **Rabbin Daniel Mikelberg** is geestelijk leider van Temple Israel in Ottawa, Canada.

[Oorspronkelijke Engelse tekst](#)

Wajikra - sfeer maken

Nu we beginnen met het boek Wajikra/Leviticus, nemen we afscheid van de meer vertrouwde verhalen van de Tora. De grondleggings verhalen over Adam

en Eva, Awraham en Sara, en Joseef en zijn broers en zussen zijn voorbij. In Wajikra zijn de Jisraëlieten een heel eind op weg naar het Beloofde Land. De focus van dit boek ligt op wetten. Ja, er staan ook verhalen in, maar de nadruk ligt op gezonde gewoonten en gedetailleerde beschrijvingen van offergaven. Het Hebreeuwse woord voor offerande is '*korban*', wat 'dichtbij komen' betekent. Dit is ironisch, aangezien we tegenwoordig misschien eerder worden afgeschrikt door de soms gruwelijke beschrijvingen van de rituele bereiding van dieren. We kunnen echter leren van de oude praktijken uit het Nabije Oosten over strategisch en doelgericht handelen bij het voorbereiden van zinvolle rituelen.

Misschien zijn we geneigd om deze delen van de Tora ter zijde te leggen. We hebben tenslotte al meer dan 2000 jaar geen offergaven meer gebracht. Als rabbijn is mijn advies echter om het tegenovergestelde te doen en onze aandacht te richten op deze Bijbelse woorden, ook al lijken ze op het eerste gezicht irrelevant. We kunnen beslist betekenis ontleen aan deze gedetailleerde beschrijvingen, zelfs als ze groteske slachtingen, in stukken snijden en verschroeien omvatten. Al onze zintuigen raken zo betrokken. Wajikra 2:14-16 beschrijft bijvoorbeeld:

"Wanneer jullie een graanoffer uit de eerste opbrengst van de nieuwe oogst aan de Eeuwige aanbieden, moeten jullie gries van geroosterd graan nemen, er olijfolie over gieten en er wierook op leggen; dan is het geschikt als graanoffer. De priester moet een deel van het graan en de olie en al de wierook verbranden als teken voor de hele offergave van de Eeuwige."

Laten we ons voorstellen dat we oude Jisraëlieten zijn die getuige zijn van de Misjkan (Tabernakel), de religieuze schuilplaats waar de vroegere priesters regelmatig *korbanot* (offers) brachten. Als we dichterbij komen, krijgen we een mengeling van ervaringen voor onze zintuigen. Uiteraard zijn er unieke bezienswaardigheden te zien; misschien wel het meest opmerkelijke is de rook die mysteries vertegenwoordigt die naar de hemel opstijgen. De geluiden van de schreeuwende dieren zijn onaangenaam, maar zetten ons misschien ook met beide benen op de grond, omdat zaken van leven en dood centraal staan. De geur lijkt op een kampvuur, iets dat bij velen van ons zowel betekenisvolle als angstaanjagende herinneringen kan oproepen. Aanraking werd vooral door de priesters ervaren. Ze kregen de bevoegdheid om deze geschenken tot ritueel te maken en een heilige ruimte te creëren.

Onze moderne praktijken zijn heel anders, maar onze intentie om 'dichtbij te komen' gaat gelijk op met die van het oude Nabije Oosten: dichterbij God en elkaar komen. Onze spirituele reizen worden ook verrijkt door onze zintuiglijke

ervaringen. Zowel geestelijken als lekenleiders worden regelmatig opgeroepen nauwgezet te zijn bij het creëren van een heilige ruimte. In feite kunnen we onszelf allemaal als priesters beschouwen, wanneer we rituelen in ons eigen huis faciliteren. Toen de COVID-pandemie op zijn hoogtepunt was, vroeg ik regelmatig aan deelnemers aan de zoom-dienst om ervoor te zorgen dat hun ruimte vrij was van afleiding. Dit kan betekenen dat u de boel moet opruimen of een relatief rustige plek moet zoeken. Op dezelfde manier besteden we er bij de *bima* grote zorg aan dat het algehele beeld er een is met rijke symbolen, formele kleding en op elkaar afgestemde kleuren.

Als Reformbeweging zijn we trots op de muziek die we aanbieden. Er zijn ook subtielere geluiden, zoals het aansteken van een lucifer om de Sjabbat-kaarsen aan te steken. Toegegeven, in de hedendaagse diensten wordt minder nadruk gelegd op geur, maar er gaat niets boven de geur van versgebakken *challe* op vrijdagmiddag. Bij de *havdala* worden kruiden gebruikt om ervoor te zorgen dat we de komende dagen een beetje Sjabbat bij ons houden.

Aanraking is een interessant zintuig om over na te denken. Hoewel we generaties lang gewend zijn geweest om onze *sidoeriem* in onze handen te houden, gebruiken we tegenwoordig vaak een *tefilla* op een beeldscherm. Deze verschuiving laat onze handen vrij om te klappen, elkaars hand vast te houden en zelfs te omhelzen.

Formeel gebed is voor sommigen van ons niet langer een dagelijkse ervaring. Om ons te inspireren en troost te vinden, zijn we geroepen om te vertrouwen op het creëren van een omgeving die tot al onze zintuigen spreekt. Met andere woorden: we moeten sfeer maken. Deze verantwoordelijkheid rust op ons allemaal. Als we op een betekenisvolle manier bijeenkomen, kunnen we dichtbij God en bij elkaar en van onszelf een offer maken. Laten we, als we ons verdiepen in de verhalen van Wajikra, in plaats van afstand te creëren, proberen de kloof te dichten en ons best doen om de Jisraëlieten te volgen, terwijl we een heilige ruimte creëren.